

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i ämnet hälsovetenskap

Den allmänna studieplanen har fastställts av fakultetsnämnden 2023-03-29
och träder i kraft samma datum.

Dnr HS 2023/96

Innehållsförteckning

1	Ämnesdefinition.....	3
2	Mål för utbildningen	3
	2.1 Allmänna mål.....	3
3	Behörighet och urval.....	5
	3.1 Grundläggande behörighet	5
	3.2 Särskild behörighet.....	6
	3.3 Urval	6
4	Utbildningens uppläggning och innehåll.....	7
	4.1 Allmänt om utbildningens uppläggning.....	7
	4.2Handledning	8
	4.3 Individuell studieplan	8
	4.4 Utbildningens innehåll.....	8
5	Examenskrav.....	11
	5.1 Examensbenämning.....	11
6	Dokumentet gäller från	11
	Bilaga: Definition av forskarutbildningsområdet Hälsa i det digitala samhället	12

1 Ämnesdefinition

Vid Högskolan i Skövde (Högskolan) definieras ämnet hälsovetenskap inom utbildning på forskarnivå på följande sätt:

Ämnet hälsovetenskap är mångvetenskapligt och syftar till att beskriva och förstå hur hälsa skapas, främjas, bibehålls, hanteras och återfås ur ett livslångt perspektiv på individ, grupp, organisations och samhällsnivå. Vid Högskolan i Skövde studeras hälsovetenskap inom området Hälsa i det digitala samhället. Centralt för ämnet är att hälsa, som innefattar såväl fysiskt och psykiskt som socialt och existentiellt välbefinnande, är en ständigt pågående process som formas genom ett samspel mellan individen och omgivningen. Ämnet genomsyras av ett etiskt perspektiv där nytta sätts i relation till risk och en jämlik hälsa eftersträvas.

Definition av området Hälsa i det digitala samhället finns i bilaga.

2 Mål för utbildningen

2.1 Allmänna mål

Allmänna mål för utbildning på forskarnivå anges i högskoleförordningen.

Mål för doktorsexamen

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Mål för licentiatexamen

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3 Behörighet och urval

Behörighet och urval för antagning till utbildning mot doktorsexamen eller licentiatexamen regleras i högskoleförordningen samt i ”Antagningsordning vid Högskolan i Skövde – föreskrifter för antagning till utbildning på forskarnivå”.

Högskoleförordningen, 7 kap.

35 § För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs det att den sökande

1. har grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som högskolan kan ha föreskrivit, och
2. bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen. Förordning (2010:1064)

3.1 Grundläggande behörighet

Högskoleförordningen, 7 kap.

39 § Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. Förordning (2010:1064)

3.1.1 Lokal reglering vid Högskolan i Skövde

Vid prövningen av den grundläggande behörigheten ska bedömas om sökanden i sin utbildning uppnått sådan bredd och fördjupning att utbildningen kan läggas till grund för utbildning på forskarnivå i ämnet hälsovetenskap inom området Hälsa i det digitala samhället.

Undantag från kravet på grundläggande behörighet kan ges sökande som inte har avslutat alla moment inom en utbildning om minst 240 högskolepoäng (hp) men vars redan genomgångna utbildning omfattar kurser på avancerad nivå till en omfattning av minst 60 hp inklusive ett självständigt arbete med relevans för utbildning på forskarnivå i ämnet hälsovetenskap inom området Hälsa i det digitala samhället.

Vid bedömning av utländska meriter bör Universitets- och högskole- rådets principer för värdering av utländska högskole- och universitetsmeriter tillämpas.

3.2 Särskild behörighet

Högskoleförordning, 7 kap.

40 § De krav på särskild behörighet som ställs skall vara helt nödvändiga för att studenten skall kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse

1. kunskaper från högskoleutbildning eller motsvarande utbildning,
2. särskild yrkeserfarenhet, och
3. nödvändiga språkkunskaper eller andra villkor som betingas av utbildningen. Förordning (2006:1053)

3.2.1 Lokal reglering vid Högskolan i Skövde

För att uppfylla kravet på särskild behörighet att antas till utbildning på forskarnivå i hälsovetenskap krävs att den sökande har godkänt betyg i Engelska 6 eller motsvarande. Motsvarande kunskaper visas normalt genom ett internationellt godkänt språktest, till exempel IELTS eller TOEFL.

Vid utlysning av anställning som doktorand kan ytterligare krav ställas, relaterat till specifikt doktorandprojekt.

3.3 Urval

Högskoleförordning, 7 kap.

41 § Urval bland sökande som uppfyller kraven enligt 35 och 36 §§ ska göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen.

Högskolan bestämmer vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövningen av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen.

Enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge den sökande företräde framför andra sökande. Förordning (2010:1064).

3.3.1 Lokal reglering vid Högskolan i Skövde

Urval till utbildning på forskarnivå sker efter bedömd förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildning. Denna bedömning sker främst utifrån studieresultat på grundnivå och avancerad nivå.

Högskolan har bestämt att följande bedömningsgrunder ska tillämpas vid provning av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen inom hälsovetenskap:

- 1) Kunskaper och färdigheter relevanta för ämnet hälsovetenskap och för avhandlingsarbete inom området Hälsa i det digitala samhället.
- 2) Bedömd förmåga till självständighet och förmåga att formulera och angripa vetenskapliga problem.
- 3) Förmåga till skriftlig och muntlig kommunikation.
- 4) Bedömd förmåga till samarbete inom forskningen.
- 5) Övriga meriter relevanta för utbildningen.

Ovanstående kunskaper och färdigheter kan visas genom bilagda handlingar, intervju, referenspersoner och/eller lämplighetstest.

4 Utbildningens uppläggning och innehåll

4.1 Allmänt om utbildningens uppläggning

Högskolan utfärdar två examina på forskarnivå: doktorsexamen och licentiatexamen. En doktorsexamen kan erhållas när en doktorand har slutfört en utbildning som omfattar fyra års heltidsstudier (240 hp) i ett ämne på forskarnivå. En licentiatexamen kan erhållas efter två års heltidsstudier (120 hp) och kan utgöra antingen ett etappmål eller avslutning av utbildningen.

En doktorand med doktorandanställning får i begränsad omfattning (högst 20 procent) arbeta med utbildning och administration. Dessa aktiviteter ligger utanför utbildningstiden. Nettostudietiden beräknas från antagningsdatum och den tid som har ägnats åt utbildningen. Aktivitetsgraden registreras årligen i Ladok. Tidigare utbildning som tillgodoräknas vid antagningen ska frånräknas nettostudietiden.

Studierna kan bedrivas på deltid, till exempel parallellt med annan tjänstgöring, men ska kunna slutföras inom åtta år för doktorsexamen och fyra år för licentiatexamen. Av detta följer att antagning inte görs för en aktivitetsgrad om mindre än 50 %. Utbildningstiden får förlängas endast om det finns särskilda skäl för det, såsom ledighet på grund av sjukdom, för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

Utbildningen omfattar dels en kursdel, dels ett avhandlingsarbete.

Under hela studietiden ska doktoranden delta aktivt i relevanta vetenskapliga aktiviteter vid Högskolan, såsom seminarier, gästföreläsningar, konferenser med mera, med särskilt fokus på sådana som är relaterade till ämnet för utbildningen. Dessutom ska doktoranden presentera sitt eget avhandlingsarbete vid ett givet antal

obligatoriska seminarier. Delar av studierna kan förläggas utomlands eller vid annan institution/universitet inom landet. Doktoranden bör ges möjlighet att delta och medverka i internationella kurser och konferenser.

4.2Handledning

För varje doktorand utses minst två handledare, som ska ge doktoranden stöttning och vägledning i studierna. En av handledarna utses som huvudhandledare. Handledning, kompetenskrav, ansvarsbeskrivningar och det praktiska kring handledning beskrivs mer ingående i ”Riktlinjer för handledning och studieuppföljning inom utbildning på forskarnivå”.

4.3 Individuell studieplan

En individuell studieplan (ISP) ska upprättas för varje doktorand, senast tre månader efter antagning. Studiernas närmare uppläggning bestäms i samråd mellan huvudhandledaren, doktorand och studierektor för utbildning på forskarnivå. Dekan (fakultetsnämndens ordförande) fastställer varje enskild ISP. ISP:n följs upp enligt ”Riktlinjer för handledning och studieuppföljning inom utbildning på forskarnivå”.

4.4 Utbildningens innehåll

Forskarutbildningen består av en kursdel och ett avhandlingsarbete. Prov som ingår i utbildningen bedöms med betyget godkänd/underkänd. Betyg på kurs respektive licentiatavhandling bestäms av särskilt utsedd examinator. Betyg på doktorsavhandling beslutas av en särskilt utsedd betygsnämnd.

4.4.1 Kurser

I forskarutbildningen inom hälsovetenskap ingår dels obligatoriska kurser, dels valfria kurser. För doktorsexamen omfattar de obligatoriska kurserna 32 hp och de valbara kurserna 28 hp. För licentiatexamen omfattar de obligatoriska kurserna 23 hp och de valbara kurserna 7 hp.

Obligatoriska kurser för doktorsexamen i hälsovetenskap

- ”Hälsa i det digitala samhället, 7,5 hp”
- ”Hälsa i det digitala samhället – vetenskaplig seminarieriserie, 4,5 hp”
- Kurs/kurser i forskningsmetodik med relevans för hälsovetenskaplig forskning omfattande 7,5 hp
- Kurs/kurser i forskningsetik omfattande 5 hp
- Kurs/kurser i teorier, modeller och begrepp med relevans för hälsovetenskaplig forskning omfattande 7,5 hp

Obligatoriska kurser för licentiatexamen i hälsovetenskap

För licentiatexamen i hälsovetenskap krävs följande kurser:

- ”Hälsa i det digitala samhället – vetenskaplig seminarieriserie, 3 hp”
- Kurs/kurser i forskningsmetodik med relevans för hälsovetenskaplig forskning omfattande 7,5 hp
- Kurs/kurser i forskningsetik omfattande 5 hp

Samt en av dessa kurser:

- ”Hälsa i det digitala samhället, 7,5 hp”
Kurs/kurser i teorier, modeller och begrepp med relevans för hälsovetenskaplig forskning omfattande 7,5 hp

Kurs i högskolepedagogik kan ingå i forskarutbildningen (max 5 hp).

Valbara kurser kan vara metodkurser specifika för doktorandens avhandlingsarbete, individuella åtaganden eller annat som bidrar till fördjupade kunskaper inom avhandlingsområdet. Valbara kurser väljer doktoranden i samråd med handledare och ämnesansvarig lärare.

4.4.2 Avhandlingsarbete

Doktorsavhandlingen respektive licentiatavhandlingen ska baseras på ett självständigt forskningsarbete och vara av betydelse för forskningen inom det valda ämnet. I normalfallet utformas avhandlingen som en sammanläggning av delarbeten (artiklar och manuskript), men kan i särskilda fall utformas som en monografi.

En sammanläggningsavhandling ska i normalfallet innehålla, för licentiatexamen två och för doktorsexamen fyra vetenskapliga artiklar eller manuskript, samt en sammanläggningsdel (kappa). I normalfallet ska minst hälften av artiklarna (för licentiatexamen minst en och för doktorsexamen minst två) ska vara referebedömda och accepterade för publicering i internationella vetenskapliga fora av hög kvalitet. Därutöver bör minst ett manuskript vara inskickat för publicering. Se vidare ”Riktlinjer för examination inom utbildning på forskarnivå”.

För en monografiavhandling gäller motsvarande kvalitets- och omfångskrav.

Både doktorsavhandling och licentiatavhandling ska normalt författas på engelska samt ha en sammanfattning på både svenska och engelska.

Obligatoriska seminarier

Doktoranden ska presentera sitt arbete med avhandlingen vid följande seminarier:

- 1) **Planeringsseminarium och forskningsförslag** (research proposal) – den tänkta forskningsinriktningen (planeringen av avhandlingens/ uppsatsens uppläggning) avrapporteras vid ett öppet seminarium
- 2) **Halvtidsseminarium och avhandlingsförslag** (thesis proposal) – efter ungefär halva utbildningstiden avrapporteras ett avhandlingsförslag vid ett öppet seminarium
- 3) **Slutseminarium och avhandlingsmanuskript** – minst tre månader före planerad disputation eller licentiatseminarium ska en preliminär version av avhandlingen granskas och presenteras vid ett öppet seminarium

Vid licentiatexamen utgår halvtidsseminariet. Om en licentiatavhandling författas som delsteg mot doktorsavhandlingen, ersätter licentiatavhandlingen "thesis proposal".

Seminarierna beskrivs mer i detalj i "Riktlinjer för examination inom utbildning på forskarnivå".

5 Examenskrav

Examen på forskarnivå regleras nationellt i högskoleförordningen och lokalt i "Lokal examensordning vid Högskolan i Skövde", samt i detta dokument.

Kraven för licentiatexamen och doktorsexamen i ämnet hälsovetenskap framgår av tabellen nedan:

Examen	Kurser (hp)		Avhandling (hp)	Summa (hp)
	Obligatoriska	Valbara		
		Ämnesområden av betydelse för enskild doktorands avhandlingsarbete		
Licentiatexamen	23	minst 7	90	minst 120
Doktorsexamen	32	28	180	240

Som framgår i avsnitt 4, där kurser och avhandlingsarbete beskrivs, ingår två alternativt tre obligatoriska seminarier i avhandlingsarbetet.

5.1 Examensbenämning

Examensbenämning regleras i "Lokal examensordning vid Högskolan i Skövde". Examensbenämningar vid godkänd utbildning enligt denna studieplan är:

- Filosofie doktorsexamen i hälsovetenskap inom området Hälsa i det digitala samhället (*Degree of Doctor of Philosophy in Health Science within the area Health in the Digital Society*)
- Filosofie licentiatexamen i hälsovetenskap inom området Hälsa i det digitala samhället (*Degree of Licentiate of Philosophy in Health Science within the area Health in the Digital Society*)

6 Dokumentet gäller från

Dokumentet gäller från 2023-03-29.

Bilaga: Definition av forskarutbildningsområdet Hälsa i det digitala samhället

Forskarutbildningsområdet Hälsa i det digitala samhället inkluderar studier av hälsa inom följande dimensioner:

Medskapande och delaktighet

Digitaliseringen av samhällstjänster skapar nya möjligheter för användarna att söka information och få insyn och förståelse om olika tjänsters funktion och användande, vilket är grundläggande för ökad delaktighet och ansvarstagande för sin egen hälsa. När verksamheter sätter användaren, vilket kan vara individen, dess anhöriga eller professionerna, i centrum, kan digitala tjänster stödja hälsa och välbefinnande på ett personcentrerat sätt. När utveckling av dessa tjänster sker i samspel med användaren i en riktning där önskemål och behov tillfredsställs skapas grogrunden för en god hälsa.

Integritet, säkerhet och etik

Information om en persons hälsa och livssituation är oumbärlig för utformandet av personcentrerad vård och hälsofrämjande arbete. Samtidigt ska informationen vara korrekt och skyddas från obehöriga. Varje enskild individ ska erbjudas insyn i informationens innehåll, hur den används, vem som använder den, samt förbehålla sig rätten att kunna påverka. En trygg, transparent och säker informationshantering är avgörande för tillit, personlig integritet och viljan att vara delaktig. Vidare måste utvecklingsarbete och digitala innovationer alltid beaktas ur ett övergripande etiskt perspektiv där nyttan sätts i relation till riskerna.

Kunskap och lärande

Digital teknik kan utgöra stöd för delaktighet, kunskapsutveckling, lärande och en praktik baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det ger individen (brukare, patienter, anhöriga) tillgång till information och stöd för egenvård. Digitala system ska också bidra till att professionen har rätt information och kunskap i mötet med användare för att kunna leverera en evidensbaserad och personcentrerad tjänst eller vård av hög kvalitet.

Jämlikhet och stöd

Samhällets digitalisering leder inte enbart till förändrade villkor kring var möten äger rum, utan påverkar i grunden också villkor i form av spelregler, roller och ansvarsfördelning mellan professioner och dess användare. Det är vitalt med långsiktigt stöd och resurser för att rusta samhällets verksamheter och individer med de färdigheter och förmågor som behövs för att tillvarata möjligheterna i ett digitalt och hållbart samhälle, för att främja hälsa och välbefinnande. Digitala klyftor och bryggor är centrala områden att beforska inom hälsoområdet.

Dessa dimensioner utgör ramen för forskarutbildningsområdet Hälsa i det digitala samhället och identifierar även mål för forskningen. Forskning inom området syftar till att kartlägga och studera hur olika företeelser som förändringar i människors, grupper och organisationers beteende,

interventioner, utbildningsinsatser, roller med mera bidrar till att uppfylla eller motverka målen.

Mer kunskap behövs om hur digitalisering utesluter vissa grupper, men också hur tekniken kan ge olika grupper nya möjligheter. Det handlar om att överblicka möjligheter och konsekvenser med digitalisering ur ett hälsoperspektiv. För att kunna analysera digitaliseringens effekter på hälsoområdet tillämpas ett perspektiv där forskningen följer förändringar över tid och på olika nivåer i samhället, från individ till befolkning.

Sammanfattningsvis omfattar området Hälsa i det digitala samhället således hur människors hälsa och välbefinnande på individ-, grupp- och samhällsnivå kan uppnås, främjas, bibehållas eller motverkas av digitaliseringen. Ledord för att bedöma värdet av digitaliseringen är tillit och delaktighet i samhället. Därmed är begrepp som sätter individen i centrum såsom personcentrerad vård, proaktiv nära vård och medborgarcentrerad hälsa centrala liksom att inta ett etiskt perspektiv. Det går inte att bortse från att individens hälsa formas utifrån ett komplext samspel mellan individens förutsättningar och det omliggande samhället, där normer, lagar och regler, hälso- och sjukvårdssystemet, den kommunala omsorgen, etc. kan främja eller motverka hälsa i det digitala samhället. Ovanstående aspekter utgör grunden för hälsa i det digitala samhället.